

Армашов В.,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Подплетний В.,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЯК КАТАЛІЗАТОР ІННОВАЦІЙ В БІЗНЕС-МОДЕЛЯХ

У сучасному бізнес-середовищі, що швидко розвивається, конвергенція цифрових технологій та інноваційних бізнес-моделей стала необхідною для організацій, які прагнуть підтримувати актуальність і конкурентоспроможність [1]. Цифрова трансформація, яка характеризується інтеграцією цифрових технологій у всі аспекти бізнес-операцій, стала ключовим каталізатором для стимулювання організаційних змін і сприяння інноваціям бізнес-моделей [9].

Цифрова трансформація означає фундаментальне переосмислення та реструктуризацію бізнес-процесів, продуктів і послуг шляхом стратегічного впровадження та інтеграції цифрових технологій [7]. Ці технології охоплюють широкий спектр інновацій, включаючи штучний інтелект, аналітику даних, хмарні обчислення, Інтернет речей (IoT), блокчейн тощо. Цифрова трансформація спрямована на підвищення операційної ефективності, покращуючи взаємодію з клієнтами та відкриваючи нові джерела доходів, використовуючи можливості нових цифрових інструментів і платформ [5].

Цифрова трансформація стимулюється різноманітністю передових технологій, завдяки яким переосмислені багато виробничих процесів стосовно того, як організації працюють, взаємодіють із клієнтами та створюють цінності [2]. Серед ключових технологій, що формують цю трансформацію, слід відзначити наступні.

ШІ, що охоплює машинне навчання, обробку природної мови та робототехніку, що дозволяє системам імітувати людський інтелект і виконувати завдання автономно [8]. Організації використовують штучний інтелект для прогнозування аналітики, персоналізації взаємодії з клієнтами та автоматизації процесів, підвищення ефективності та інновацій у різних секторах.

Аналітика даних, що включає в себе аналіз великих наборів даних для отримання корисної інформації з метою прийняття рішень. Передові аналітичні методи, такі як прогнозне моделювання, інтелектуальний аналіз даних тощо, дають змогу організаціям виявляти закономірності, тенденції та кореляції, уможливаючи стратегії та оптимізацію на основі даних [10].

Хмарні обчислення забезпечують доступ за вимогою до спільного пулу обчислювальних ресурсів, включаючи сховище, сервери та програми, використовуючи Інтернет. Хмарні рішення пропонують масштабованість, гнучкість і економічну ефективність, сприяючи цифровим інноваціям, співпраці та гнучкості в організаціях [4].

IoT означає мережу взаємопов'язаних пристроїв із вбудованими датчиками, програмним забезпеченням і підключенням, що дозволяє їм збирати, обмінюватися й аналізувати дані. Програми IoT охоплюють різні сфери, включаючи розумне виробництво, охорону здоров'я та розумні міста, послуги та досвід завдяки аналізу в реальному часі та автоматизації [6].

Технологія блокчейн забезпечує безпечні, прозорі та захищені від втручання транзакції шляхом створення децентралізованих розподілених даних. Організації використовують блокчейн для забезпечення управління ланцюгом поставок, цифрової перевірки контрагентів, тим самим підвищуючи довіру, прозорість та ефективність транзакцій [3].

Цифрова трансформація глибоко впливає на кожен аспект бізнес-операцій, спричиняючи фундаментальні зміни в тому, як організації працюють, конкурують і

створюють цінність.

Таким чином, автоматизація та оптимізація процесів за допомогою цифрових технологій призводять до значного підвищення ефективності та продуктивності. Організації можуть скоротити витрати, усунути неефективні процеси та пришвидшити час прийняття рішень, починаючи від управління ланцюгом постачання до бек-офісних операцій.

Цифрова трансформація сприяє гнучкості організації, забезпечуючи швидку адаптацію до мінливих ринкових умов, уподобань клієнтів і конкурентного середовища. Гнучкі методології, платформи для співпраці та ітераційні цикли розробки дають можливість організаціям швидше та ефективніше вводити інновації [12]. Використовуючи аналітику даних, організації можуть визначати можливості, зменшувати ризики та оптимізувати стратегії для кращих результатів.

Численні організації в різних галузях впроваджували успішний досвід цифрової трансформації, використовуючи цифрові технології для стимулювання інновацій, зростання та конкурентних переваг. Наприклад: перетворення Amazon з онлайн-книжкового магазину на глобальну мережу електронної комерції є яскравим прикладом цифрового прориву [11]. Завдяки безперервним інноваціям, інвестиціям у технологічну інфраструктуру та орієнтованості на клієнта Amazon здійснила революцію в індустрії роздрібною торгівлі, хмарних обчислень і цифрових розваг.

Starbucks прийняв цифрову трансформацію, щоб покращити взаємодію з клієнтами. Такі ініціативи, як мобільні замовлення, програми лояльності та цифрові платежі, оптимізували процеси, збільшили залучення клієнтів і сприяли зростанню доходів.

Ці приклади демонструють, як організації можуть використовувати цифрову трансформацію для стимулювання стратегічної диференціації, операційної досконалості та сталого зростання в сучасну цифрову епоху. Впроваджуючи інновації, гнучкість і орієнтованість на клієнта, організації можуть використовувати цифрову трансформацію та стати лідерами у своїх галузях.

Таким чином, цифрова трансформація значно змінила традиційні бізнес-моделі, спонукаючи організації впроваджувати інновації та адаптуватися до мінливого ландшафту.

Швидкий розвиток цифрових технологій, таких як AI, IoT та аналітика даних, надає організаціям нові можливості для інновацій у їхніх бізнес-моделях. Ці технології покращують взаємодію з клієнтами, покращують операційну ефективність і пропонують продукти (послуги), спонукаючи організації досліджувати нові джерела доходу.

Цифрова трансформація змінила поведінку та очікування споживачів, вимагаючи більш персоналізованого до себе ставлення.

Цифрова трансформація відкриває нові можливості монетизації для організацій через комерціалізацію цифрових активів, таких як дані, контент та інтелектуальна власність. Використовуючи цифрові платформи, моделі підписки та ліцензійні угоди, організації можуть створювати нові джерела доходу та використовувати цінність своїх цифрових активів.

Підсумовуючи, слід відзначити, що цифрова трансформація створює як виклики, так і можливості для інновацій в бізнес-моделях. Організації повинні орієнтуватися в технологічних, культурних і стратегічних складнощах, щоб успішно впроваджувати свої бізнес-моделі у відповідь на цифрові трансформації. Використовуючи інновації та використовуючи можливості, організації можуть використовувати цифрову трансформацію як каталізатор для стимулювання свого сталого зростання.

Література:

1. Aksoy, C., 2023. Digital Business Ecosystems: An Environment Of Collaboration, Innovation, And Value Creation In The Digital Age. *Journal of Business and Trade*, 4(2), pp.156-180.
2. Alliou, H. and Mourdi, Y., 2023. Unleashing the potential of AI: Investigating cutting-edge technologies that are transforming businesses. *International Journal of Computer Engineering and Data Science (IJCEDS)*, 3(2), pp.1-12.

3. Dutta, P., Choi, T.M., Somani, S. and Butala, R., 2020. Blockchain technology in supply chain operations: Applications, challenges and research opportunities. *Transportation research part e: Logistics and transportation review*, 142, p.102067.

4. Godavarthi, B., Narisetty, N., Gudikandhula, K., Muthukumaran, R., Kapila, D. and Ramesh, J.V.N., 2023. Cloud computing enabled business model innovation. *The Journal of High Technology Management Research*, 34(2), p.100469.

5. Matarazzo, M., Penco, L., Profumo, G. and Quaglia, R., 2021. Digital transformation and customer value creation in Made in Italy SMEs: A dynamic capabilities perspective. *Journal of Business Research*, 123, pp.642-656.

6. Munirathinam, S., 2020. Industry 4.0: Industrial internet of things (IIOT). In *Advances in computers* (Vol. 117, No. 1, pp. 129-164). Elsevier.

7. Naimi-Sadigh, A., Asgari, T. and Rabiei, M., 2022. Digital transformation in the value chain disruption of banking services. *Journal of the Knowledge Economy*, 13(2), pp.1212-1242.

8. Sarker, I.H., 2022. Ai-based modeling: Techniques, applications and research issues towards automation, intelligent and smart systems. *SN Computer Science*, 3(2), p.158.

9. Sundaram, R., Ziade, D.J. and Quinn, D.E., 2020. Drivers of change: an examination of factors that prompt managers to enforce changes in business. *International Journal of Management*, 11(5).

10. Wolniak, R. and Grebski, W., 2023. The five stages of business analytics. *Silesian University of Technology Scientific Papers. Organization and Management Series*, 178, pp.735-752.

11. Zhang, L. and Hänninen, M., 2022. Digital retail-key trends and developments. In *The Digital Supply Chain* (pp. 237-254). Elsevier.

12. Zorzetti, M., Signoretti, I., Salerno, L., Marczak, S. and Bastos, R., 2022. Improving agile software development using user-centered design and lean startup. *Information and Software Technology*, 141, p.106718.

Бирлівський А.Ю.

здобувач гр. ІТ-23М

Андрощук І.О.

канд. екон. наук., доцент

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький, Україна

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ В ІТ-СФЕРІ

Швидкий технологічний розвиток і широка поява та впровадження ІТ-технологій почали збільшувати кількість проєктів, що пропонує ІТ-сфера.

Загалом, ІТ-проєкт - це короткостроковий у часі процес, який передбачає розробку унікального продукту, послуги чи інфраструктури, наприклад, заміна застарілих послуг новими, створення комерційного веб-сайту, застосунок розробка нових моделей настільних комп'ютерів або об'єднання баз даних.

Основними проблемами, які призвели до високого рівня невдач в управлінні ІТ-проєктами, слід назвати наступні:

- процес управління ІТ-проєктами є набагато складнішим у порівнянні з традиційними проєктами;

- управління ІТ-проєктами характеризується недостатнім рівнем планування;

- більшість ІТ-проєктів реалізуються успіхом, що наражає на різні ризики;

- як правило, при управлінні ІТ-проєктами керівники стикаються зі значним обсягом роботи, що негативно з точки зору оптимізації та ефективності.

Управління ІТ-проєктами в будь-якій компанії періодично ускладнюється впливом неконтрольованих факторів як зовнішнього, так і внутрішнього середовища, які можуть